

Edice Osobnosti 3. LF UK

NEOBYČEJNÝ PAN DANĚČEK

(K DEVADESÁTINÁM VÁCLAVA DANĚČKA)

Edice Osobnosti 3. LF UK
Praha 2016

NEOBYČEJNÝ PAN DANĚČEK

(K DEVADESÁTINÁM VÁCLAVA DANĚČKA)

© Univerzita Karlova v Praze, 3. lékařská fakulta, 2016

Editor: Jaroslav Veis

Photos: ©Miroslav Martinovský, archiv Václava Daněčka

ISBN:978-80-87878-17-0

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být žádným způsobem reprodukována, ukládána a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu vydavatele.

LEGENDA VD	8
Michal Anděl	
TEĎ UŽ TEN ÚSMĚV ZNÁM	12
Jozef Rosina	
MUŽ SE ZLATÝMA RUKAMA, LASKAVÝM SRDCEM A CHYTROU HLAVOU	16
Jaroslav Veis	
OČIMA KOLEGŮ	30
CV	44
OBRAZOVÁ PŘÍLOHA	46

PHILIPS

LEGENDA V. D. —

MICHAL ANDĚL

Vlastně ani nevím, kdy jsem ho potkal poprvé. To ještě chodil dobře, s pružností téměř mladickou. Muselo mu však tehdy být nejméně pětadesát let. Teď oslavil úžasné devadesáté narozeniny, chodí již mnohem obtížněji, ale do svého ústavu vždy nějak dorazí.

Pan Václav Daněček. Věrná duše naší fakulty. Legenda mezi zaměstnanci i studenty.

Na Fakultě všeobecného lékařství byli takovými legendárními postavami pan Kos na anatomii a dědeček na fyziologii. U nás je to na biofyzice pan Daněček. Nejenže opraví přístroj, ale dovede také jiný postavit. Přispěje radou, jindy názorem. Je vlídný.

Patří k těm, které fakulta potřebuje a bez kterých by nemohla fungovat. Věrní zaměstnanci, kteří nevstoupí do historie jako přednostové klinik či ústavů, avšak jsou pro každou instituci nezbytně potřební. Mimo jiné také proto, že ji drží svou dlouhou přítomností, že vytvářejí lana a mosty, které spojují generace i přemostují prostor mezi ústavu a klinikami.

Kdysi jsem mluvil s rektorem legendární curyšské techniky, považované za nejlepší vysokou školu na evropské pevnině. V posledních čtyřiceti letech získali její zaměstnanci dvacet Nobelových cen. Na tom se podílí celá řada faktorů. Jistě, peníze štědrě poskytované ze švýcarského federálního rozpočtu jsou jedním z nich. Tím dalším je velká flexibilita v získávání profesorů. Více než padesát procent z nich jsou cizinci. Tím ale kreativita v této oblasti nekončí. Víím, že na profesorské místo byl přijat čerstvý absolvent matematiky jedné z londýnských univerzit a byla to investice, která se rozhodně vyplatila.

Ten další příklad je nepochybně velkou výjimkou, ale také hodně o té instituci svědčí. Před víc než deseti roky byl na místo profesora jmenován pracovník laboratoře, který sestrojil řadu přístrojů, jež se používaly nejen v laboratoři, ale často i mimo ni. Dostaly se dokonce až do vesmíru, když byly instalovány na americké družice.

Člověk, který je vymyslel i postavil, neměl vysokoškolské vzdělání, a pokud si dobře vzpomínám, tak také ani maturitu. Měl ale inovativní i kreativní myšlení, které se do jeho přístrojů promítlo. Také díky nim je curyšská technika tak úspěšná. A také proto zjistili, že onen

pán naplňuje kritéria nezbytná k tomu, aby ho rektor mohl jmenovat profesorem.

Mám dojem, že kdyby Václav Daneček pracoval v Curychu, měl by šanci na jmenování profesorem také. Na naší fakultě si ho však vážíme i bez jakéhokoliv titulu. Pro jeho um, fantazii, důslednost i přesnost a pro jeho věrnost. Za sebe i za fakultu – velký dík, pane Daněčku. A do budoucna vše dobré. V devadesáti přátelů zdraví je jistě také potřeba.

TEĎ UŽ TEN ÚSMĚV ZNÁM —

JOZEF ROSINA

Pokazila se mi doma televize. Bylo to snad před pětadvaceti lety. Poprosil jsem svého spolupracovníka, kolegu Václava Daněčka, o kterém jsem už tenkrát slyšel, že opraví cokoli, jestli by se na ni nepodíval. Přijel k nám a rozebral ji. Když jsem viděl, jak ji rozložil na jednotlivé součástky, pochopil jsem, že je zle a že mě čeká nákup nové. Tohle přece nemůžou dát dohromady ani ve fabrice, kde ty televize vyrábějí.

Domněnka se proměnila v jistotu ve chvíli, kdy pan Daněček televizi opět poskládal, našrouboval zadní kryt a já zoufale sledoval, že na stole pořád ještě leží hromádka součástek. Bylo mi jasné, že zapomněl, kam patří.

Pan Daněček se však usmíval. Teď už ten úsměv znám, když se mu objeví na tváři, vím, že problém vyřešil. Tenkrát jsem však netušil, proč se tolik usmívá, když mu zbylo několik elektronek, odporů, kondenzátorů a bůhvíjakých součástek.

Jenže on televizi zapnul a ona k mému úžasu fungovala. Měl jsem dokonce pocit, že i barvy jsou pestřejší. Když jsem se zeptal, jak je možné, že televize funguje bez té hromady součástek, co zbyla, jen se svým specifickým úsměvem suše řekl něco, jako že ty součástky tam byly zbytečné, že to propojil jinak a že teď je vlastně televize lepší, než když byla v původním stavu.

Nejspíš nějak takhle ho zná a bude si pamatovat celá fakulta. Kolik rádií, telefonů, fénů a ostatních přístrojů daly jeho zlaté ruce a jeho geniální inženýrská hlava znovu dohromady!

Teprve když jsem později začal vést Ústav lékařské biofyziky, a stal se tak nadřazeným pana Daněčka, pochopil jsem, že pan Daněček je pro ústav naprosto nepostradatelný. Mohu konstatovat, byť jemu jsem to nikdy neřekl, že jsem si neuměl představit (a neumím to vlastně ani teď), co bychom dělali s praktickými cvičeními, kdyby odešel do důchodu. Kdo jiný by udržoval v chodu veškerou techniku? Kdo jiný by dokázal rychle vyřešit nejrůznější technické problémy, k nimž nutně dochází?

Pamatuji si, jak mi jednou zatelefonoval děkan naší fakulty profesor Michal Anděl. „Jozefe, měl bys něco proti tomu, kdybychom ocenili práci Václava Daněčka medailí 3. lékařské fakulty UK?. Víš, že

bude první držitel medaile, který nemá vysokoškolské vzdělání, ale věřím, že ho to potěší.“ Velice rád jsem souhlasil a snad poprvé jsem pak viděl v očích pana Daněčka slzy dojetí.

Dost však vzpomínání, přenesme se do současnosti. Vždycky, když pan Daněček ráno přijde do práce, zaklepe na mé dveře (máme je přesně proti sobě) a zahlásí příchod. Pak zajde vedle k paní Lorencové na snídani a po ní se pustí do nejrůznějších oprav všeho, co se existuje.

Nic nemá raději, než věci, které přestaly fungovat, a to nejen ty elektronické, ale i všechny ostatní. Čím větší závada, tím větší výzva. A když řekne, že nějakou věc opravit nedokáže, pak ji můžeme s klidem vyhodit. Víme totiž, že když ji neopraví Václav Daněček, pak už nikdo.

Jsem nesmírně rád, že ho znám tak dlouhou dobu, a věřím, že se z jeho přítomnosti budu těšit ještě spoustu dalších let. Když jsme slavili jeho devadesátiny, dovolil jsem si mu proto navrhnout: počkejte na mě a do důchodu půjdeme spolu.

MUŽ SE ZLATÝMA RUKAMA, LASKAVÝM SRDCEM A CHYTROU HLAVOU —

JAROSLAV VEIS

„Je to jen pár dnů, co jsem se probíral nějakými věcmi, a najednou jsem měl pocit, že ani nestačím dodělat všechno, co bych ještě dokončit chtěl,“ říká šedovlasý muž se světlýma zkoumavýma očima. „Tolik toho je.“

Říká to a trochu plaše, trochu lišácky se usmívá. V koutě pod oknem je opřena dvojice francouzských holí. Na stole bliká monitor, vedle září měděnými závity dvě velké cívky, v průzračné krabici před ním je základní deska se spoustou integrovaných obvodů a elektronických součástek a po straně se tyčí vysoký válec prototypu nového přístroje, který je určen k souběžnému měření objemu moči pacienta a koncentrace sodíkových iontů v ní.

Ten muž je řemeslník v tom nejlepší smyslu, specialista a elektronik. Pětačtyřicet let, přesně polovinu svého dlouhého a plodného života, strávil v areálu Vinohradské nemocnice a 3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Vykonal tu spoustu práce. A přitom, když 1. dubna 1970 nastupoval na Katedru lékařské fyziky a Oddělení nukleární medicíny Fakultní nemocnice Praha 10 tehdejší Lékařské fakulty hygienické, měl už za sebou úspěšné dílo, jaké mnozí z nás nestihnou ani za tři životy.

Dnes je Václavu Daněčkovi devadesát. S prací stále končit nehodlá.

• • •

Narodil se jako nejmladší ze sedmi dětí 20. listopadu 1925 v Krasicích u Prostějova, ve vsi, která je dnes už součástí města. V téhle části Hané se odjakživa dařilo krejčovině a později textilnímu průmyslu. Také Václavův tatínek měl doma krejčovskou dílnu, a tak se považovalo za samozřejmé, že v jeho stopách půjdou i jeho potomci.

Bystrého chlapce však látky a nitě nelákaly. Mnohem víc ho zajímal krásný packard, s nímž taxikařil strýc, a zejména motor pod jeho kapotou. Přihlásil se sice v rámci rodinné tradice na tkalcovskou průmyslovku, avšak po roce odešel do učení na automechanika, nejprve do malé dílny pana Jindry a později do proslulé prostějovské továrny na zemědělské stroje Wikov, která do počátku čtyřicátých let vyráběla i osobní automobily. (Továrnu v roce 1918 spoluzaložil dědeček tvůrce měkkých kontaktních čoček Otto Wicherleho František s bratry Kovářkovými.) Mladého Václava však nezajímal jen motory, ale veškerá

moderní technika, a zejména elektrotechnika. Lákala ho také spousta dalších věcí. V továrně se opravovala německá vojenská technika, ze které vymontovával radiosoučástky a ukrýval je, aby pak v na jaře roku 1945 posloužily povstalcům proti okupantům. Dychtivě hlтал všechno, co se týkalo fyziky. Lákalo ho také promítání filmů, a tak si ještě jako učeň udělal kinooperátorskou zkoušku.

Tovaryšskou zkoušku v oboru automechanik vykonal 22. května 1944, čímž veškeré své formální vzdělání ukončil. Na přelomu padesátých let sice ještě uvažoval o maturitě na průmyslové škole, avšak jak dnes říká, dali mu v té době najevo, že by se o to ani neměl pokoušet. Složil tedy alespoň kvalifikační zkoušky v oboru práškové metalurgie, které se později věnoval. Nikdo mu ale nemohl zbránit, aby četl odborné texty, studoval novinky ve fyzice i v elektronice, a bylo-li to pro práci, která ho zajímala, nutné, i v dalších oborech. Stále větší respekt, který si získával, tak nevycházel diplomů a osvědčení, ale z jeho nesmírné píce a umění spolupracovat, to vše podložené důkladnými znalostmi fyzikálních a technických disciplín a schopností těchto znalostí tvůrčím způsobem využívat.

Takže není divu, že prakticky všichni, s nimiž během těch mnoha desetiletí spolupracoval, nepochybovali tom, že Václav Daněček je, pokud jde o vzdělání, výjimečně erudovaný středoškolák, který však strčí do kapsy spoustu inženýrů.

• • •

Vraťme se však do roku 1944. Válka se chýlí ke konci, mladý muž se širokými zájmy spolupracuje s odbojáři, funguje jako kurýr. Během květnového povstání v roce 1945 se stává dobrovolníkem Národní stráže, jedné z ozbrojených pořádkových jednotek obnovené republiky. S kamarádem odjíždí do Děčína, kde začíná pracovat pro Fond národní obnovy a později jako okresní technik – kinooperátér.

Tady také uplatňuje jednu ze svých prvních technických inovací, které ho provázejí celý život. V časech, kdy se filmy vyráběly z vysoce hořlavého celuloиду, hrozilo nebezpečí, že když se přetrhnou a zůstanou stát v žáru vysoce výkonných promítacích lamp, octnou se brzo v plamenech. Existovaly sice mechanické clony, které tomu měly za-

bránit, byly však nespolehlivé, a tak nezbývalo než film neustále hlídat a být připraven hasit. Václav Daněček navrhl podstatně spolehlivější clonu ovládanou elektricky.

Technicky nadaného a zvědavého mládence však zajímaly i jiné věci než dohlížet na promítací přístroje v Děčíně i okolí. Třeba co se děje v bývalých zbrojních továrnách, které za války vyrostly v severozápadní části Sudet, trochu stranou od Spojenci bombardovaného Německa. V závodě Schmidding v děčínských Podmoklech se vyráběly letecké pumy a součástky. K podniku patřila i tajná podzemní dílna, v níž Němci vyvíjeli raketové motory pro nejrůznější použití, od usnadnění startu letadel po pohánění řízených leteckých pum.

Vzápětí po válce začal továrnu využívat Vojenský výzkumný a technický ústav, který tu pokračoval v práci na vývoji raketových pohonů. Bylo jen otázkou času, kdy tahle továrna začne Václava Daněčka zajímat a kdy lidé z ústavu začnou chtít, aby jim pomohl. Nakonec sem nastoupil na vojenskou službu a začal na vývoji raket pracovat. Brzy se však také začalo mluvit o tom, že tenhle výzkum je pro Sovětský svaz nesmírně důležitý, že je neobyčejně tajný a že by se vývoj dokonce měl přestěhovat kamsi do Ruska. Po tom však Václav Daněček rozhodně netoužil. Chtěl zůstat v Děčíně, kde se mezitím usadil a oženil. K třem dětem, které měla jeho žena z prvního manželství, přibyl i Václav mladší.

Začal se tedy poohlížet po něčem jiném. Pracoval sice dál jako okresní technik–kinooperatér, byl si však jistý, že jeho místo je v oborech spojených s fyzikou, elektrotechnikou, elektronikou. Tím něčím jiným byla prášková metalurgie, která se stala další etapou jeho života. Ta etapa trvala třináct let, od října 1951 do konce roku 1964, a dosáhl v ní mnoha odborných úspěchů.

•••

Prášková metalurgie je moderní a široce rozvinutá technologie. Kovové výrobky nebo polotovary při ní vznikají spojováním kovů, ale i jiných materiálů v práškové formě za působení tlaku a tepla. Dosahovaná teplota je přitom nižší, než je teplota tavení alespoň jedné ze spojovaných složek. Mluví se pak o spékání, slinutí nebo sintrování.

K rozvoji metody významně přispěli němečtí metalurogové, mezi nimi i doktor Curt Agte. Zpočátku pracoval v Berlíně, avšak poté, co se Německo zmocnilo Sudet, rozhodl se přesunout svou firmu De-Ha-We do bývalé knoflíkárny v Přípeří u Děčína. Důvody byly přímo materiálové: být co nejbliž krušnohorským ložiskům wolframu, který byl pro firmou vyráběné nástroje klíčovou surovinou. Během války se pak do Děčína přestěhovaly i další výroby práškové metalurgie.

Poválečným důsledkem onoho rozhodnutí pak bylo to, že ani on, ani jeho nejbližší němečtí spolupracovníci nebyli jakožto důležití odborníci odsunuti do Německa. Curt Agte mohl dál rozvíjet výrobu speciálních materiálů nejprve v rámci Škodových závodů a později i nově vzniklého Výzkumného ústavu pro práškovou metalurgii, který začal fungovat právě v Přípeří. Tam nastoupil Václav Daněček prvního říjnového dne roku 1951 do zaměstnání.

„Byla to vlastně náhoda,“ říká dnes. „Chtěl jsem dělat něco, co mě zajímalo, co souviselo s fyzikou, o práškové metalurgii jsem však nevěděl vůbec nic. Také jsem to hned řekl. Ale doktor Vamberský, ke kterému jsem se dostal, odpověděl, že to nevádí, a dal mi knížku, kterou o ní napsal a měsíc na to, abych si ji přečetl. Že si pak sedneme, on mi dá nějaké úkoly a uvidí se, co dál. Za měsíc přišel s úkolem – potřeboval vymyslet nějaké zařízení, na kterém by se dal měřit přechodový odpor materiálů, z nichž se měly vyrábět elektrické kontakty. A já mu ten přístroj vymyslel a postavil.“

Říká se, že náhoda přeje připraveným, přesněji by se dokonce mělo říct dobře připraveným. Tenhle kratičký příběh to rčení potvrzuje. Je v něm zároveň zkoncentrován základní kód života Václava Daněčka. Kdykoli před něj kdokoli postaví nějaký úkol, udělá vše, co umí, aby ho vyřešil. Nezáleží na tom, zda právě v daném oboru má zkušenost. Pustí se do tvrdšího hledání cesty k cíli, a pokud taková cesta existuje, objeví ji, zmapuje a cíle dosáhne. Platí to o opravě přístroje, od kterého už dávno někdo ztratil dokumentaci i o technických a vědeckých tématech, na které jsou udělovány patenty.

Tak se zrodil i první patent, jehož byl Václav Daněček spoluautorem, a v tomto konkrétním případě dokonce stěžejním. Patentní spis

má číslo 85922 a patent byl 31. července 1952 udělen na „Způsob výroby spékaných těles ze dvou nebo více redukovatelných kovů“. Spoluautory byli Josef Hruška a dr. Adolf Vamberský.

„Řešili jsme tenkrát problém slinovatelnosti wolframu a toho, zda ji ovlivňuje dopování, tedy něco jako znečištění jinými kovy. Ten materiál byl důležitý pro výrobu kontaktů, a my jsme pořád nedosahovali výsledků, které byly zapotřebí. Probírali jsme to s kolegou průmyslovým chemikem Hruškou a doktorem Vamberským a já si říkal, to není možné, že bych něco nevymyslel. Pak mě napadlo obalit wolframový prášek niklem a ejhle, slinovatelnost se výrazně zlepšila a pak už jen někdo řekl, člověče, tohle je k patentování,“ vzpomíná dnes Václav Daněček.

Pro úplnost dodejme, že Václavem Daněčkem navržené dopování wolframu niklem dále teoreticky rozpracovali dr. Curt Agte s dr. Jiřím Vackem. Jejich práce, nazvaná později „Agte-Vackův efekt“ dosáhla světového ohlasu, a kdyby v té době existovalo něco jako citační index, nepochybně by si v něm stála velmi vysoko.

V oněch letech už Výzkumný ústav pro práškovou metalurgii fungoval v nových budovách ve Vestci u Prahy, kam se Václav Daněček s rodinou počátkem padesátých let přestěhoval. Zdejší pracovní tým byl na světové úrovni. Václav Daněček vzpomíná na doktora Vamberského, s nímž úzce spolupracoval. Když v dubnu 1954 zemřel, ještě rok pokračoval v práci na jeho vědeckém úkolu. Tento skvělý technik, pocházející z rodiny s významnou průmyslovou tradicí (jeho otec býval generálním ředitelem Škodových závodů), občas meditoval nad tím, že „až se zbavíme tohoto režimu, budou z nás s tím, co umíme udělat, milionáři“.

Chybějící formální vzdělání Václav Daněček nahrazoval tím, že se stále učil. Každý nový problém, který dostal za úkol vyřešit, vyžadoval přečíst si desítky odborných prací a knih, konzultovat se specialisty, chodit na přednášky na techniku. A neúnavně pracovat a zkoušet nové a nové postupy a materiály. Doma ho moc neviděli.

Našel si však trochu času i na koníčky. Měl posluchačskou radioamatérskou licenci, přátelil se s leteckými modeláři, kterým pomáhal s jejich rádiem řízenými modely. A každému, kdo se na něj smutně obrátil, že mu něco elektrického nefunguje, dokázal pomoci.

Jedním z témat, kterými se tehdy hodně zabýval, byly slitiny pro výrobu silných trvalých magnetů. Narazil přitom i na nečekané věci a Václav Daněček dodnes vzpomíná na jednu záhadnou tavbu.

„Bylo to myslím v roce 1954. Tavili jsme jednou přes noc slitinu pro výrobu trvalých magnetů, poprvé ve vakuové peci v Panenských Břežanech. Ráno jsem přivezl do ústavu ingot, že ho jako jindy rozdrťme lisem a pak v kulovém mlýnu rozemeleme na prášek. Jenže s tímhle ingotem nehnul ani dvousettunový lis. Nedal se obrobit ani nejtvrďšími nástroji, nehnula s ním kyselina. A pak, snad třetí den, dřív než se nám povedlo udělat nějakou analýzu, ingot zmizel, nikdo nevěděl kam.“

Přibývaly také další patenty. V květnu 1954 to byl patent na „Způsob výroby tyčí, drátů, trub a jiných předmětů z pseudoslitin“ (patentní spis č. 91311, spolu s Ing. Karlem Ocetkem) a v roce 1958 hned tři: „Způsob výroby slinovaných trvalých magnetů sestávajících z magnetických a nemagnetických prášků tepelně zpracovaných indukčním ohřevem v magnetickém poli“ (patentní spis č. 92246, spolu s Ing. Zdeňkem Ministrem), „Zařízení na tepelné zpracování magnetických materiálů v magnetickém poli“ (patentní spis č. 93595, spolu s Ing. Zdeňkem Ministrem) a „Způsob automatické regulace střídavého proudu v časové závislosti“ (patentní spis č. 94460, V. Daněček je jediným autorem).

V roce 1961 byl Václav Daněček za vynikající pracovní výsledky v oboru práškové metalurgie vyznamenán Řádem práce. S odstupem času se na mnohá ocenění udělená předchozím režimem hledí skrz prsty a leckdy i oprávněně – to když byla oceňována věrnost režimu, ne práce. V případě Václava Daněčka však platí, že vyznamenání dostal člověk, který si je svým dílem opravdu zasloužil.

Počátkem šedesátých let se výzkum v práškové metalurgii začal přesouvat do Šumperka, kde vyrostl podnik Pramet, zaměřený na výrobu nástrojů ze slinutého karbidu. Václav Daněček se proto v roce 1965 rozhodl přejít do Fyzikálního ústavu ČSAV. Pět let tam spolupracoval na výzkumu fyziky pevných látek, zejména na tématech souvisejících s problematikou magnetismu a na přípravě zařízení pro výzkum monokrystalů.

O jeho až zázračné schopnosti řešit zapeklité problémy s čímkoli, v čem běhá elektrický proud, kde jsou odpory, kondenzátory, tranzistory, nejrůznější obvody, cívky a napaječe, věděl už leckdo. Když jednou na průmyslové výstavě v Brně měla být zlatým hřebem japonské expozice televize Sony, ukázalo se, že s jednou věcí nikdo nepočítal: Československá televize vysílala v rámci východoevropských norem OIRT, a tak japonskému divu techniky fungoval pouze obraz, nikoli zvuk. Zástupci ambasády se obrátili na oficiální instituci Výzkumný ústav A. S. Popova, kde se dozvěděli, že se s tím nedá nic dělat. Pak se doslechli o Václavu Daněčkovi, který takové věci umí. Přišel, ofotil si tištěné spoje, všechno si rozkreslil a spočítal a na výstavě televize nejen zářila, ale i mluvila. Nebylo divu, že se pak nejen japonská ambasáda, ale i další velvyslanectví obracela přímo na něj.

V roce 1970 za ním přišel doktor Jiří Vacek, se kterým spolupracoval ve Výzkumném ústavu pro práškovou metalurgii, s nabídkou: Václave, staň se řemeslníkem specialistou a elektronikem na Katedře lékařské fyziky a nukleární medicíny Lékařské fakulty hygienické. Fyzikové sice Václava Daněčka přemlouvali, aby s nimi šel do nového areálu fyzikálních věd ČSAV v Praze Na Mazance, on se však rozhodl jinak. Dne 1. dubna 1970 tak Václav Daněček vstoupil do vinohradského zdravotnického areálu, kde pracuje už čtyři a půl desítky let.

•••

Katedra lékařské fyziky a nukleární medicíny LFH byla tehdy čerstvě založené pracoviště, nezbytné pro kompletní studijního programu fakulty. V čele nové katedry a Oddělení nukleární medicíny Fakultní nemocnice Praha 10 stál MUDr. Jaroslav Prokopec, který ji formálně vedl až do roku 1989. Tento dlouholetý normalizační ministr zdravotnictví dobře věděl, že pro něj bude výhodné zaměstnat na katedře i na oddělení lidi schopné zajistit výuku studentů, vědecké výsledky i chod kliniky nukleární medicíny, a on sám se tak bude moci věnovat své politické kariéře. Mezi schopné patřil tehdejší docent MUDr. Vlastimil Slouka, CSc., který později fakticky katedru vedl a po vzniku 3. lékařské fakulty stanul už jako profesor v čele Ústavu biofyziky a nukleární medicíny

(dnes Ústavu lékařské biofyziky a lékařské informatiky). A samozřejmě Václav Daněček, který se navíc brzy stal i nepostradatelný.

Byla to pro něj další profesní výzva. Nejenže ze světa „neživé“ fyziky a elektroniky přestoupil do světa „živého“ výzkumu a sofistikované medicíny, využívající v rámci tehdejších možností moderní technologie. Vedle péče o elektroniku a přístroje na katedře i na Klinice nukleární medicíny ve Vinohradské nemocnici se začal podílet na výuce fyziky. Tam ho tehdy poznali dva čerství absolventi Fakulty jaderné a fyzikálně inženýrské ČVUT Ing. Jaroslav Zimák a Ing. Ferdinand Níček.

Jaroslav Zimák: „Dostali jsme za úkol připravit fyzikální praktika pro mediky a věděli jsme, že na katedře je neobyčejně zručný mechanik, jistý pan Daněček. Hodně brzy nám došlo, že není jen zručný, ale taky chytrý, vybavený úžasnou intuicí i talentem a hlavně nesmírně ochotný pomáhat. Připravil celou řadu fyzikálních cvičení a pak je s námi i učil.

Vzpomínám, že když něco nefungovalo a nikdo netušil, v čem je problém, tak jsme říkali, zavolejte Václavovi, on přijde, podívá se, jen tam strčí šroubovák a ono to fungovat bude. Taky to tak bylo. Vymyslel také spoustu nových postupů. Dodnes si vybavuju, jak jsme spolu s ním a vedoucím dílen Fakultní nemocnice na Královských Vinohradech panem Bedřichem Čižinským jednou řešili nějakou záležitost s izotopy, on navrhl způsob měření a já mu říkal, něco jsem se o tom učil, tohle nemůže fungovat, to nemá cenu vůbec zkoušet. A on mi na to povídal, že kdyby se právě takové věci nezkoušely, nikdo by nikdy nic nevymyslel. A měl pravdu, fungovalo to.“

Ferdinand Níček: „Václav má vzácný cit pro elektroniku a pro přístroje. V době, kdy jsme na fakultě začínali, se objevily první americké přístroje s integrovanými obvody a Prokopec si uměl zařídit, že je měla i jeho katedra a klinika. Když se takový přístroj porouchal, všichni do toho koukali a moudře pokyvovali hlavami. Jen Václav nekoukal, ale přemýšlel, jestli chyba není v napájení nebo nějakém výkonovém tranzistoru, a měl skoro vždycky pravdu. To se o něm samozřejmě brzy v nemocnici rozkřiklo, takže když se někde něco porouchalo, volali nejdřív jeho. A on si uměl poradit i s přístroji, o jejichž dokumentaci už nikdo nic nevěděl.

Hodně nám pomohl, když jsme dávali dohromady praktika z fyziky. Nejen tím, že postavil zařízení, na nichž cvičení probíhala. Chodil s námi učit a velice srozumitelně vysvětloval medikům z prvního ročníku, kteří třeba ještě nikdy v životě neviděli ampérmetr, jak to funguje a co jsou to fyzikální principy. Měl s mediky největší trpělivost z nás, strávil se studenty nekonečné hodiny. A navíc, když cokoli rozbili, uměl to okamžitě opravit. Jeho slušné chování, vlídná povaha, snaha pomoci, to člověku utkví v paměti navždy.“

Vedle výuky Václav Daněček vzorně udržoval v chodu techniku a přístroje na Oddělení nukleární medicíny. Podal řadu zlepšovacích návrhů, věděl si rady i tam, kde servisní technici navrhli výměnu za nové zařízení. Václav Daněček vzal svůj pověstný šroubovák, starou německou páječku Zewa (provází ho celý život) a hodně často se ukázalo, že místo přístroje za desítky tisíc stačí několik součástek po patnácti korunách. Samozřejmě, že připočítat musíte i zkušenosti, šikovnost a hodně talentu.

•••

Od roku 1997 stojí v čele Ústavu lékařské biofyziky a lékařské informatiky 3. LF UK v Praze, kde dodnes Václav Daněček pracuje, profesor MUDr. Jozef Rosina, Ph.D. Také on obdivuje jeho neobyčejnou vitalitu a schopnost držet krok s vývojem: „Pan Daněček je z generace mého otce, a tak se s počítačem potkal poměrně pozdě. Jenomže zatímco převážná většina jeho vrstevníků ho maximálně zapne, on se s ním naučil pracovat, a nejen to, on do něj dokáže i zasáhnout. Nemyslím tím, že programuje, ale do hardware počítače se podívat umí a taky ho umí dát do pořádku, je-li to zapotřebí. Navíc dokáže pracovat bez schémat – sundá kryt, schéma si nakreslí, všechno si spočítá, zjistí, kde tečou jaké proudy, v čem je závada a opraví ji.

Neobyčejná je i jeho vůle věci dokončovat, nápady proměňovat v reálné přístroje, a ty pak, když jsou hotové, dál zdokonalovat: zlepšit fungování, zmenšit to, co je zbytečně velké. Jeden den s ním nad přístrojem debatujete, druhý den přijdete do práce a zařízení už vypadá úplně jinak a funguje lépe.

Je radost s ním spolupracovat. Metodika měření povrchového napětí, pro které vyrobil zařízení využívající tzv. kapkové metody, je dodnes mou nejcitovanější prací. Vytvořil i vynikající model páteře, na němž ve spolupráci s anesteziology vznikla studie umožňující určovat, zda přidání opioidů mění hustotu a šíření intratekálních anestetik v páteřním kanálu, kterou jsme publikovali v roce 2004.“

Nejbližší spolupracovnící Václava Daněčka je dnes docentka Ing. Jana Vránová, CSc. „Sedíme spolu v jedné pracovně už sedm let. Když jsem přišla do Ústavu biofyziky, bylo Vašíkovi už osmdesát tři let. Staral se tehdy hlavně o přístroje, které máme na praktika, byl jediný, kdo tomu všemu rozuměl a kdo je dokázal opravit, když se něco porouchalo, což platí o všem, co má něco společného s elektronikou nebo elektronikou, od fény přes videa k patientským monitorům na JIPkách a mikroskopům.

Zpočátku si mě opatrně prohlížel, co jsem zač, ale pak, když se rozhodl, že mě přijme, stali se z nás nejlepší kamarádi. A co víc, má neocenitelnou schopnost převést to, o čem diskutujeme, jak by to asi mohlo vypadat a co od toho chceme, do materiálního světa. Jeden den se o tom bavíme a on druhý den ráno přijde a řekne: Janičko, doma jsem na to přišel, uděláme to takhle, tohle může být menší, než jsme mysleli, tohle budeme natáčet na kameru – a začíná vznikat nový přístroj.

Udělal jsme spolu už několik úloh pro praktika z biofyziky: měření elektrické impedance, také fantom pro nácvik ultrazvukového a dopplerovského vyšetření. Na jeho pracovním stole teď stojí přístroj, který bude současně měřit objem moči pacienta a koncentraci sodíkových iontů v ní. Kdyby se ukázalo, že se tu dá naměřit vzájemná závislost, byli by urologové schopni rychle rozlišit renální a prerenální selhání ledvin, a navíc i nasycenost léky.

A hned vedle tohoto přístroje jsou dvě namotané cívky měděného drátu, to bude nové zařízení na měření vlivu magnetických polí na živé buňky. Moderní medicína využívá zejména při diagnostice stále silnější magnetická pole a je nutné sledovat, zda nemohou být i škodlivá. A pak je tu ještě stále častěji využívaná magnetoterapie, k níž se ovšem řada vědců staví skepticky. Máme zkrátka ještě dvacet let co dělat...“

•••

„Dost lidí si o panu Daněčkovi myslí, že je uzavřený, ale není to tak. Je jen velmi slušný, až distinguovaný,“ říká inženýr Petr Bitzan, odborný pracovník Výpočetního střediska fakulty. „A má svůj smysl pro humor. Každopádně dává přednost tomu, aby se mluvilo o věcech podstatných a jen tak netlacho, a to i třeba večer u piva. Tak jsme se spolu poprvé sešli i my. Dal nás dohromady můj šéf a my pak v Malém Edenu na pivu mluvili o světě a hlavně o fyzice, došli jsme až na téma temné hmoty, on mluvil o pevných materiálech, o kontaktních materiálech a elektroerozi... Já pak šéfovi říkal, že člověka s takovým rozsahem jen tak nepotkám – a on odvětil, pan Daněček už tady byl a říkal totéž o tobě. Tak jsme si nad technikou porozuměli a už nám to těch osm let zůstalo.“

Určitě miluje všechny výzvy technického charakteru. Byl vždycky zvyklý pracovat tak, že dostane úkol a vyřeší ho. Říká, že je to přece jednoduché, stačí se nad tématem zamyslet, pak to spočítat a udělat.

Třeba: studenti si ve vrátnici půjčují klíče. Ty jim dřív musel někdo dát a zase je od nich brát, a protože vrátný pořád nesedí na místě, byl tu náhle úkol: nejen vymyslet, ale také zařídit, zda by se to nemohlo obejít bez obsluhy. A vůbec to nebyl úkol jednoduchý. Klíč sice byl na visače s radiofrekvenčním identifikačním čipem, takže zdánlivě stačilo nechat ho propadnout trubkou, ve které je čtečka, která zaregistruje, že klíč je zpět. Jenže to špatně fungovalo: čtečka čte spolehlivě, jen když se čip nepohybuje příliš rychle – a nemá smysl, aby zaregistrovala třeba jen dva ze tří klíčů. Zkrátka, zadání jako stvořené pro pana Daněčka.

Trvalo mu to jen pár dnů. Vzal novodurovou trubku, spočítal, jaký sklon musí mít, aby se čip s klíčem rozjel nejprve dost rychle, potom na čtečce zpomalil, a pak znovu nabral dostatečnou rychlost a v trubce nezůstal. Také vymyslel a spočítal papírovou chlopeň, která se do trubky vlepila, zpomalila to, čtečka zafungovala a pak to jelo dál. A nakonec si po svém zavtipkoval: ústí trubky pečlivě oblepil závitými stříbrnými lepicími pásky a všem vysvětlil, že je to zesilující anténa čtečky, která vyvolává elektromagnetickou indukci, čímž zlepšuje funkci čtečky. Všichni, včetně mě, mu to uvěřili. Až pak jen tak mezi řečí prozradil, že si z nás vystřelil.“

Jeden úkol však řeší Václav Daněček déle než všechny ostatní. Uložil si ho sám a s laiky o něm mluví jako o antigravitaci. Hned ale zpřesňuje, že jde o chování kotouče centrifugy roztáčeného do různých otáček. Už před řadou let ho na to upozornil jeden z jeho kolegů, specialista na vysokorychlostní centrifugy pan Bedřich Čížinský.

V některých fázích se kotouč chová, jako kdyby na něj přestala působit gravitace. Důvody jeho paradoxního chování samozřejmě mohou být třeba v aerodynamice, avšak pokud nebude příležitost k dalším experimentům, především v dostatečně řídkém vakuu, bude Václavu Daněčkovi ta záhada vrtat hlavou dál...

•••

Do své pracovny ve 3. patře fakultní budovy na Ruské ulici dochází Václav Daněček několikrát týdně. S malým batohem na zádech, kvantovanou chůzí, jak tomu s nadsázkou inspirovanou (jak jinak) fyzikou říká sám. Tím kvantováním myslí, že se občas zastaví a opře o své hole. Na první pohled klidný, laskavý, nemírně zdvořilý starý pán, docela nenápadný. A přece neobyčejný, a to nejen proto, dokáže opravit vše, co opravit jde, a pokud řekne, že to nejde, pak to je skutečně neopravitelné.

Dalo by se to možná formulovat jako Daněčkův zákon opravitelnosti. Mohl znít takto: Žádná věc není neopravitelná, pokud ji za takovou neprohlásí Václav Daněček. Teprve potom je možno ji vyhodit.

Tak ho dlouho roky na fakultě potkávala MUDr. Lucie Hubičková Heringová, Ph.D., z Ústavu histologie a embryologie. Pak ho jednou zahlédla, jak na žebříku, skoro ve výši druhého patra fakultní budovy, dává do pořádku bezpečnostní kameru. Věděla, že krátce předtím byl na ortopedické operaci a tam nahoru vylezl prostě proto, že nikdo jiný neví, jak dát kameru do pořádku.

Právě v téhle situaci se jí najednou pospojovalo, co všechno za ty roky o něm ví, a uvědomila, že ten starý pán není vůbec obyčejný. „Třeba v tom, jak umí přijímat nejen úkoly, na které jiní a mladší nestačí, nebo je s nadhledem odmítají,“ říká. „A zároveň se umí vyrovnávat s nástrahami i údery osudu. Před ničím neuhýbá, život i práce je pro něj výzvou, aby životní úskalí překonal, problém vyřešil. Umí žít, užívat si

i maličkostí, a tím si, tiše a klidně, vydobývat respekt lidí kolem. V tom máme my netrpěliví, uspěchaní lidé stále co dohánět.

Kéž bych se to od něho alespoň trochu naučila – a snad nebudu sama.“

OČIMA KOLEGŮ —

Vzpomínám na první setkání s panem Daněčkem, když jsme se krátce po mém nástupu na fakultu bavili v Malém Edenu u piva o fyzice a o světě. Tehdy jsem pocítil pouto vzájemného porozumění, které přetrvalo dodnes. Rád si vybavuji všechny ty příběhy, které vyprávěl postupem let, a které by dokázaly vyplnit deset životů obyčejných lidí. Je však třeba se mít na pozoru před jeho sžíravým humorem, jímž nemilosrdně zasahuje každé zaváhání a nejistotu. S obdivem lze sledovat životní sílu, se kterou překonává tragické události, jako jsou úmrtí v rodině či zákeřná choroba, aby pak znovu povstal podobně jako fénix z popela, pokud možno ještě silnější než dříve. V úctě se skláním před tím, jaký byl a jaký je i dnes.

Ing. Petr Bitzan, Výpočetní středisko 3. LF UK

Jako mladý asistent na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let minulého století jsem pro zvýšení své angažovanosti „vyfasoval“ několik atraktivních funkcí, jako byl požární preventista fakulty a osoba odpovědná za průběh inventur majetku jednotlivých fakultních pracovišť. A právě v této funkci jsem před pětatřiceti lety v pavilonu Z, kde tehdy sídlila Katedra lékařské fyziky, poprvé potkal pana Václava Daněčka.

Pan Daněček naprosto přesně vždy věděl, kde se který z evidovaných předmětů nachází, i když jeho umístění často neodpovídalo funkci, kterou měl daný přístroj plnit. Zato vše, co obsahovalo elektroniky či tranzistory bylo úhledně uloženo na jednom místě, často ovšem bez evidenčního čísla, dočasně nefunkční. Opravdu dočasně, protože jeho zlatým rukám by určitě vzdal hold i sám vynálezce bezdrátové komunikace Nikola Tesla.

O tom, co komu, kdy a kde pan Daněček opravil, určitě napsali jiní. Pro mne zůstává trvalým vzorem svojí zarputilostí a touhou dokázat, že s logickým myšlením a šikovnými rukama lze opravit prakticky všechno, co opravit lze (byť podle jiných nelze). O jeho skromnosti, galantnosti a optimismu nemluvě.

Doc. MUDr. Martin A. Čelko, CSc.,
*proděkan pro mezinárodní vztahy
a akademickou mobilitu 3. LF UK*

Pro kolektiv Správy budov 3. LF UK se pan Daněček stal nepostradatelným. S jeho pomocí, znalostmi a trpělivostí jsme mnohokrát dokázali vyřešit řadu technických problémů nezbytných pro chod fakulty. Jeho ochotu mu splácíme tím, že se mu snažíme pomáhat nejen v nejrůznějších životních situacích, ale hlavně při zajišťování materiálu a součástek pro realizaci jeho nápadů. Jeho vyprávění při společném obědě vždycky vylepší náladu a zpestří pracovní den.

František Čermák, Vladimír Hokšár, Jiří Kozojed,
Provozně-technické oddělení 3. LF UK

Pana Václava Daněčka jsem poznala v roce 1994. Seznámila nás vlastně Květa Lorencová, která mu na chodbě padla do náručí (vinou kluzké podlahy). Václav nám vždy ochotně pomáhal s každou opravou přístrojů, ať už se jednalo o televizi nebo šlehač.

Milý Václave, přeji Ti hodně zdraví, spokojenosti a příslovečného štěstíčka. Doufám, že mi dovolíš zdraví a společně oslavíme Tvou stovku.

Zdenka Červenková, Ústav zdraví dětí a mládeže 3. LF UK

V roce 1991 jsem nastoupila na 3. LF UK v Praze a postupně jsem se začala seznamovat s lidmi, bez jejichž práce se fakulta neobejde. Velmi záhy jsem tak potkala pana Václava Daněčka, který zde již řadu let pracoval jako technický pracovník. Všichni mí kolegové se na něj obraceli v případech řešení nejrůznějších technických problémů a platilo, že pokud něco neopraví pan Daněček, je to k vyhození. Mnohokrát jsem se později přesvědčila, jak jsou ta slova pravdivá. Pan Václav Daněček je nejen velice šikovný, ale i příjemný a pozorný. Obdivuji jeho vitalitu a přístup k životu; nemohu ani uvěřit, že slaví tak významné jubileum.

MUDr. Jana Dáňová, Ph.D., Ústav epidemiologie 3. LF UK

S Václavem Daněčkem jsem se setkal hned v první dny po nástupu na 3. lékařskou fakultu při zřizování nové telefonní linky na můj stůl. Odehrálo se to rychle a precizně, ostatně jako všechno, na co Vašek sáhl. Jeho technické znalosti a vysokou odbornost jsem sledoval skoro s otevřenými ústy. Kolikrát jsem si říkal, co tady takový člověk vůbec dělá, ale zároveň jsem si odpovídal – a nejen já – „co bychom si bez něj počali“.

Kromě výjimečných odborných kvalit má však Václav další skvělé vlastnosti, jako jsou neustále dobrá nálada, vlídnost a ochota pomáhat, galantnost k dámám (které ho díky tomu v houfech obletují) a silná vůle a optimismus (díky čemuž se vypořádal s těžkou nemocí tak jako málokdo). Pro to pro všechno jsem moc rád, že jsem ho poznal, že si z něj můžu brát příklad a že mohu říci, že to je kamarád.

Ing. Antonín Dvořák, Výpočetní středisko 3. LF UK

Takových lidí jako je Vašek Daneček znám jen poskrovnu – obětavý, moudrý, nesmírně zvědavý a umanutě pracovitý. Není problém, který by se nesnažil nevyřešit, není člověk, pro kterého by neměl laskavé porozumění. Dostal do vínku mnohé dary, jejichž vyjmenování by zabralo celou stránku a tak uvedu jen ty, které oslovily mne: smělost, vyrovnanost, rozum. Smělost na to, aby změnil věci, které se změnit dají. Vyrovnanost na to, aby se dokázal smířit s tím, co změnit nelze. A rozum na to, aby mezi těmi věcmi dokázal rozlišovat. Díky Vašku.

PhDr. Martina Hábová, vedoucí Střediska vědeckých informací 3. LF UK

Václava Daněčka jsem poznal asi v roce 1999, tedy ještě v minulém století, když jsem začal externě pracovat pro 3. LF UK. Václav je hodný, milý, obětavý, taky svéhlavý a ješitný děda, kamarád, přítel, který má skoro vždy dobrou náladu a nezkaží žádnou legraci. Měl jsem možnost ho poznat i v soukromí, a tak vím, co říkám.

Zažili jsme spolu mnohé příběhy, na které rádi vzpomínáme a je to, jako by se přihodily nedávno. Musím také přiznat, že jsem si ho tak trošku pro sebe přivlastnil (v duši) jako svého dědu; ti moji mi zemřeli, když jsem byl ještě kluk.

Jsem velice rád, že jsem dostal tu možnost se s ním seznámit a dál ho poznávat. Je taky pravda, že nemalou měrou se na tom podílí náš společný kamarád Jiří Kadlec, který tu už bohužel s nám dlouho není. (Toho jsem si pro změnu uzurpoval jako svého tátu.)

Můžu chodit po fakultě, po patrech i kancelářích a všude nacházím kamarády, známé, veskrze milé lidi a jedním z nich je i Václav Daněček.

Václave, mám Tě rád

Vladimír Hokšár, *Provozně-technické oddělení 3. LF UK*

V roce 2000 jsem nastoupila na 3. lékařskou fakultu UK a potkala tu báječného člověka, pana Václava Daněčka.

Kdykoliv vznikl na našem pracovišti technický problém, obrátili jsme se na pana Václava. Pokaždé se mu podařilo v klidu vše vyřešit, odstranit veškeré závady, vždy s úsměvem a dobré náladě. S laskavostí a trpělivostí přistupoval i ke studentům, kteří se na něj obraceli během praktických cvičení z biofyziky.

Je mi ctí, že se mohu s panem Daněčkem setkávat.

Michaela Hromadová, *Ústav výživy 3. LF UK*

Na 3. lékařskou fakultu jsem nastoupila v roce 1992 a mám ji spojenou s mnoha výraznými osobnostmi. Václav Daněček právem patří mezi ně.

Většina lidí ho zná jako technického kouzelníka, který dokáže opravit téměř cokoli. Tak dlouho se s přístrojem potýká, zkouší to či ono, až zvítězí. A nejsou to pouze opravy, Václav Daněček je autorem několika patentů.

Ráda vzpomínám na chvíle, kdy jsme se sešli s přáteli na odpolední kávu nebo jsme zašli po práci na pivo. Václavovy historky jsou proslulé. Třeba vyprávění o kuriózní opravě televizoru jedné dámy. Když Václav televizor zkontroloval, odložil nářadí a požádal o prachovku. Otřel obrazovku a původně vybledlý obraz získal zpět správný jas a kontrast.

Vloni jsme o Václava měli strach, když ho zdraví přestalo poslouchat. Ale i tentokrát zvítězila jeho vytrvalost a je tu s námi dál. A doufám, že ještě hodně dlouho bude.

Oldřiška Jonáková, Středisko vědeckých informací 3. LF UK

Pana Václava Daněčka jsem poznal ještě coby student prvního ročníku fakulty. Po celou řadu let, až do dnešních dní, jsme spolu mnohokrát spolupracovali při realizaci různých technologicko-technických projektů na fakultě. Vždy to byla spolupráce zábavná, plná absolutního pracovního nasazení a zapálenosti pro věc.

Jedna věc je ale zcela jistá a já ji často používám jako jeho charakteristiku: co neopraví pan Daněček, je zcela definitivně rozbité a neopraví to už nikdo.

MUDr. Tomáš Kostrhun, Výpočetní středisko 3. LF UK

Chápu, že není možné, aby každý člověk věděl, udělal a prožil takové množství věcí jako pan Daněček, a přitom zůstal stejně milý, skromný a pokorný. Nesmírně mě hřeje vědomí, že někdo takový tu skutečně je. Děkuji za to teplo!

Ondřej Kubánek, *Výpočetní středisko 3. LF UK*

S panem Daněčkem mne spojuje jedna úsměvná příhoda, která se stala asi před dvaceti lety. Jako gentleman mi přispěchal na pomoc, když jsem uklouzla a upadla na chodbě u jeho kanceláře. Tak jsme se seznámili, postupem času se z nás stali i kolegové na jednom pracovišti a velcí kamarádi, kteří si stále navzájem pomáhají. A věřím, že ještě dlouho budeme.

Václav Daněček je velice skromný a moudrý pán, kterého mám ráda.

Květoslava Lorencová,
Ústav lékařské biofyziky a informatiky 3. LF UK

Bylo jaro 1992, šla jsem s Ing. Kračmarem, bývalým tajemníkem OS ČLK 10, areálem FNKV a společně jsme se potkali s panem Václavem Daněčkem. Pan inženýr mě představil panu Daněčkovi, tomu jeho bledě-modré oči zazářily a pravil: „Věřím, že se nevidíme naposledy“. Dnes je tomu 23 let a vzácné přátelství trvá dosud.

Vašíka si vážím pro jeho pracovitost, přemýšlivost. Je neskutečné, jak i v těchto letech stále bádá a chce vymyslet něco ohromujícího. Nic pro něj není problém, technicky je nepřekonatelný. Vždy je na blízku, když se nám něco porouchá, když ho potřebujeme. Překonal mnohé bolesti, rodinné i osobní. Všechno zvládl. Jsem ráda, že se rozhodl být stále mezi námi, je duší 3. LF UK a zaslouží si obdiv a velký dík.

Milý Vašíku, hodně zdraví, co nejvíce sil a velkou pusou, nejen k devadesátým narozeninám, ale i do dalších let.

Dáša Machová, kancelář OS ČLK v Praze 10

Vaška Daněčka jsem začal potkávat na fakultě hned po svém nástupu před více než dvaceti lety. Byl to starší, ale velmi čiperný pán, bez kterého se na fakultě nic neobešlo: od telefonní ústředny přes rozvody kabelů a čehokoliv od elektroniky až po porouchané závory na parkovišti. Se vším si hned věděl rady a velmi ochotně každému pomohl. S panem profesorem Vlastimilem Sloukou, ing. Miroslavem Režnickým a doc. Milanem Jírou pomáhali v první polovině 90. let zprovazňovat a „rozjíždět“ internet, který v té době ještě nebyl takovou samozřejmostí, jako nyní.

Vašek Daněček je nejen velký odborník přes elektroniku, ale – a to hlavně – velmi milý, lidský a laskavý člověk, který nedokáže lidem říct „ne“. Je také velmi zábavný společník nejen díky jeho znalostem, ale i nejrůznějším historkám z jeho velmi bohatého života.

PhDr. Vladimír Musil, Ph.D.,
Středisko vědeckých informací 3. LF UK

Vašík Daněček je pro nás živá legenda, už pro jeho obrovské znalosti. Vždy jsme obdivovaly a obdivujeme jeho úžasnou paměť, v hlavě nosí dokonalý archiv. Ví, kudy vedou tisíce metrů telefonních drátů v budově fakulty, jak propojit nejrůznější telefonní aparáty a spoustu dalších užitečných i důležitých věcí.

Když se sejdeme na autobusové zastávce při cestě z práce, vždycky se k němu rády přidružíme a popovídáme si. Hodně se nasmějeme, Vašík je společenský a žádnou legraci nezkaží. Máme ho rády. Přejeme mu pevné zdraví, alespoň do té stovky.

Jindra Ocelková, Alena Vízková,
Personální a mzdové oddělení 3. LF UK

Pan Daněček se na našem ústavu často zastavil; vždycky se chvíli zdržel, a při tom dokázal poradit při řešení nejrůznějších problémů. Nikdy neodmítl prosbu o opravu nějakého přístroje nebo náradí. I proto Václav Daněček patří mezi lidi, kteří tvoří pilíře 3. lékařské fakulty. Přejeme mu zdraví, dobrou náladu a hodně energie, s níž pomáhá všem, kteří se na něho s prosbou o pomoc obrátí.

Doc. MUDr. Hana Provazníková, CSc.,
prof. MUDr. Kamil Provazník, CSc.
Ústav zdraví dětí a mládeže 3. LF UK

I já se velice rád připojuji k dlouhému zástupu gratulantů a chci se pokusit krátce a skromně přispět několika řádky k vinšování všeho nejlepšího Václavu Daněčkovi k jeho neobyčejně významnému životnímu jubileu.

Naše pracovní programy se sice po celá dvě desetiletí, po která jsem na fakultě, příliš neprotkávaly, protože máme dost odlišné náplně ve výuce i ve výzkumu, ale přesto jsme oba měli mnoho příležitostí k osobnímu setkávání a k prožitkům, pro které si jubilanta tolik vážím a mám ho rád.

Brzy po příchodu na fakultu mi začalo imponovat Václavovo upřímné a vládné chování, ale především pak jeho neobyčejný zápal a zaujetí pro řešení našich nejsložitějších problémů s nefungováním elektronických přístrojů všeho druhu. Opravdu si nepamatuji, že by pan Daněček jedinou z těch potvor, často vysokého věku, nedokázal nějakým (často neobyčejně rafinovaným a až geniálním) způsobem zase přivést k rozumu a k fungování! Jsem si jistý, že tyhle jeho neobyčejné schopnosti mohli ocenit i kolegové na mnoha jiných ústavech. A on sám také nejlépe ví, co se nastaral a jak moc mi pomohl s proměněním intenzity radiace toho kusu smolince, který jsem si kdysi přivezl z Jáchymova...

A protože jména nás obou patří k nejvýznamnějším oslavovaným v této zemi, nelze nevpomenout na příjemné chvíle, které jsme si párkrát užili při vzájemném gratulování k Václavu a k Josefu. Jsem přesvědčen, že kolegové jako Václav Daněček patří pro svou oddanost instituci a zápal pro činnost v její prospěch k nejzácnějším spolupracovníkům, kterými se může pyšnit nejen naše fakulta, ale i celá univerzita!

A proto všechno si dovoluji zakončit svůj vinš zvoláním našich ctěných starověkých předchůdců:

Vivas crescas floreas Venceslaus Daněček, ad multos annos!

Prof. MUDr. Josef Stingl, CSc., Ústav anatomie 3. LF UK

Prohlašuji, že jsem se ve svém životě nesetkal s člověkem, který by tak rozuměl elektrině a byl tzv. „srostlý s elektrikou“ jako pan Václav Daněček.

Mimo hlavní aktivity v Ústavu lékařské biofyziky a lékařské informatiky, kde šéfuje pan profesor Rosina, má pan Daněček částečný úvazek v Provozně-technickém oddělení fakulty. Kromě někdejší obsluhy poslucháren a provozu telefonní ústředny je stále schopen a ochoten reagovat na vývoj techniky a opravovat pro fakultu i „neopravitelné“.

Nepřeháním, ten člověk má stále podstatně na víc.

Oprávněním k tomuto tvrzení dokládám tím, že jsem vyučen v oboru elektro, absolvoval jsem průmyslovou školu i elektrotechnickou fakultu ČVUT. K tomu mám praxi v oboru od roku 1965, tedy 50 let.

Avšak musím dodat:

Václav Daněček je v první řadě prototypem skromného, slušného a čestného člověka. I v pokročilém věku je stále společensky aktivní, má smysl pro povinnost, ale taky pro humor!

Souhlasíš se mnou, Václave?

Ing. Jaroslav Šnajdr, Provozně-technické oddělení 3. LF UK

Velké elektronické firmy pochopily, že mají mít obavy. Na 3. lékařské fakultě je pan Václav Daněček, nesmírně milý pán, který dokáže uvést do provozu jakýkoli pokažený elektrický či elektronický přístroj. Tím zcela narušil strategii těchto firem založenou na omezené trvanlivosti jejich produktů.

Vážíme si toho, že je tu s námi a doufáme, že se nám podaří kazit další a další přístroje, tak abychom se s ním mohli znovu a znovu potkávat v příjemném prostředí jeho zázračné dílny-pracovny.

**Prof. MUDr. Vladimír Štich, Ph.D.,
Ústav tělovýchovného lékařství 3. LF UK**

Pana Daněčka znám mnoho let, od té doby, co pracuji na fakultě. Je plný neuhasitelné žízně po vědění, pro každého má otevřené dveře, umí poradit a hlavně prakticky pomoci. Svým optimismem, humorem a pozitivním přístupem k životu přispívá ke zlepšení pracovní atmosféry. I přesto, že ho potkaly nemalé zdravotní problémy, dokázal je překonat, také díky pevné vůli a úsilí, s nimiž přistupuje i k práci.

Moc si pana Daněčka vážím a upřímně ho obdivuji.

Ivana Tučková, Ústav patologie 3. LF UK

Pana Daněčka jsem potkal po nástupu na fakultu v létě roku 2012. Než jsem se s ním osobně setkal, slýchával jsem historky o člověku, který opraví i neopravitelné a s elektronikou umí kouzla. Poté, co jsem pana Daněčka poznal osobně, bylo mi jasné, že ty historky jsou stoprocentně pravdivé, protože co neopraví on, neopraví nikdo.

Vím, že se na něj mohu kdykoliv obrátit s prosbou o pomoc, a přestože je „zavalen“ prací, rád mi vždy ochotně poradí a pomůže.

I když se známe jen chvilku, s klidným srdcem můžu říct, že pan Václav Daněček je laskavý a pokorný člověk, který navíc svými znalostmi a charakterem předčí mnohé lidi i o generace mladší.

Bc. Jaroslav Valdauf, Výpočetní středisko 3. LF UK

S Vašíkem, tedy tenkrát panem Daněčkem, jsem se poprvé viděla a pozdravila již téměř před devíti lety, když jsem smutná a vyděšená opustila Fakultní nemocnici Královské Vinohrady a nastoupila na Ústav lékařské biofyziky a lékařské informatiky 3. LF UK (inu, čím jsme starší, tím více se bojíme změn). Probodnul mě tenkrát svým rentgenovým pohledem a velmi, velmi dlouho kolem mě jenom zkoumavě chodil. Dnes již vím, že mu bylo líto, že mě nemůže rozebrat na součástky, zkontrolovat, zda všechny fungují správně, a když je všechno v pořádku, tak mě zase složit – škoda, možná bych fungovala lépe. A tak to umí se vším, od jednoduchého fénu či kulmy až po velmi sofistikovaný konfokální mikroskop či jakýkoliv jiný výdobytek nejmodernější technologie, který vám vytane na mysli.

Dnes spolu sedíme v jedné pracovně už sedm let a myslím a věřím, že jsme přátelé. Tiše sedí a poslouchá mé radosti, utírá mi slzy, když je zle. A všechny bláznivé myšlenky, které mě kdy napadnou nebo které někde z moudrých knih vyčtu, REALIZUJE!!! – to by se mu mělo zakázat, co když vytvoří v materiálním hmotném světě něco, co nesmíme vědět! A navíc, já to musím potom měřit, když už nám na stole leží zas nějaký nový úžasný přístroj.

Něco na něj ale prozradím – nejenže se šťastně a potutelně usmívá, když se mu něco podaří opravit a nechce nám říct svá tajemství a triky – ale má také své favoritky!!! Když si chcete dát něco spravit, předstírejte, že je to pro paní doktorku Hubičkovou. I my jsme ho tak přelstili a dvacetiletá jehličková tiskárna našeho šéfa po třech dnech povstala z prachu – ne zapomnění – jenom z prachu u okna, kde na ní asi 10 let stál krásný ibišek.

Vašíčku, tak ještě vydrž. Slíbil jsi, že do 96 let budeš se mnou v práci – vymýšlet, jak realizovat zas nějaký můj další praštěný nápad. Do 115 nebo 120 let si pak můžeš užívat důchodu. Víš, že naše buňky nás poslouchají – vždyť jsou naše a milují nás – my dva víme, že bychom jim to měli oplácet a učit se od nich.

Doc. Ing. Jana Vránová, CSc.,

Ústav lékařské biofyziky a lékařské informatiky 3. LF UK

Václava znám asi čtyřicet let. Byl stálou součástí kolektivu Katedry lékařské fyziky a nukleární medicíny, která tehdy sídlila v areálu Fakultní nemocnice Královské Vinohrady. Po přestěhování do nové budovy 3. LF UK na Ruské ulici jsem ho poznala osobně a blíže; seděli jsme na stejném poschodí. Byl a je dobrý kolega. Díky jeho technické dovednosti a zručnosti jsme ho často žádali (i v soukromí) o pomoc. Byl vždy ochotný a vstřícný.

Marta Zezuláková, Ústav výživy 3. LF UK

CV —

Po obecné a měšťanské škole ukončil pokračovací kovodělnou školu výučním listem zámečnicka motorových vozidel; tovaryšskou zkoušku vykonal 22. května 1944. Od 31. května 1944 nastoupil jako automechanik ve firmě Wikov (Wichterle a Kovářik v Prostějově). Téhož roku složil i kinooperatérské zkoušky.

Od 26. 4. 1945 do 30. 7. 1945 byl členem Národní stráže. Od srpna 1945 do října 1946 pracoval pro Fond národní obnovy v Děčíně, kde byl poté až do konce září 1951 okresním technikem-kinooperatérem. (Mezitím v době od 1. 1. 1947 do 5. 10. 1948 vykonával základní vojenskou službu ve Vojenském výzkumném technickém ústavu v Děčíně.)

V říjnu 1951 nastoupil do Výzkumného ústavu práškové metalurgie, kde byl do konce roku 1964 postupně elektrotechnikem, řemeslníkem – specialistou, výzkumným mechanikem – konstruktérem a vědeckým pracovníkem II. stupně.

Od ledna 1965 do konce března 1970 působil jako technik ve Fyzikálním ústavu Československé akademie věd.

V dubnu 1970 nastoupil jako řemeslník – specialista a elektroinik na Lékařskou fakultu hygienickou Univerzity Karlovy (dnešní 3. LF UK v Praze), kde působí dodnes.

OBRAZOVÁ PŘÍLOHA —

Počátkem padesátých let 20. století pracoval Václav Daněček ve Výzkumném ústavu práškové metalurgie.

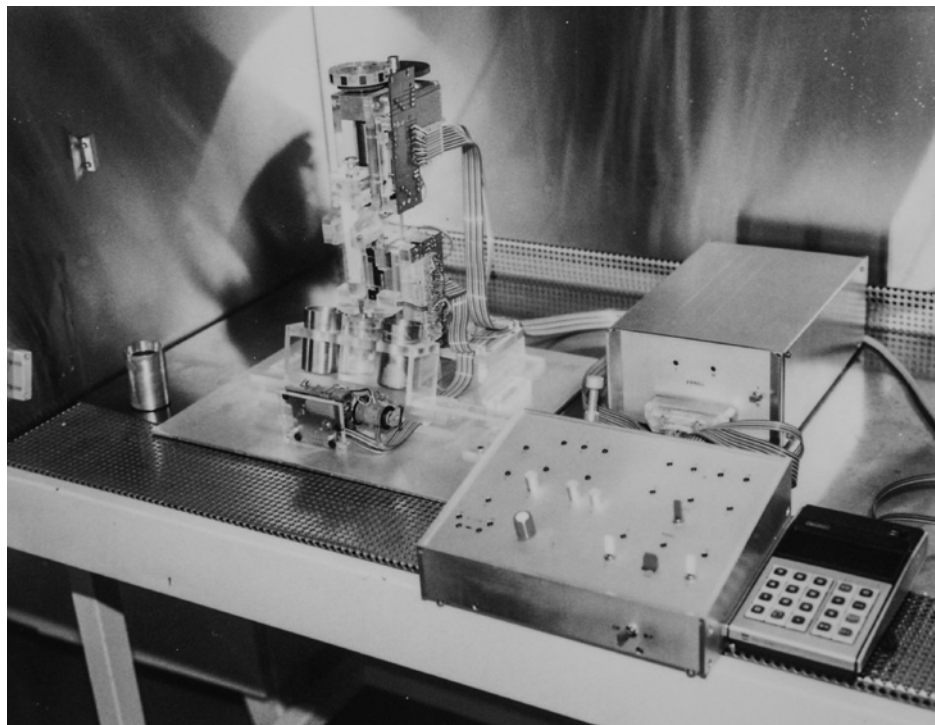
Tento měřicí přístroj sestavil Václav Daněček ze starých německých součástek v roce 1947; bylo mu 22 let.

Děti Luděk, Hana, Václav, Ladislav (zleva).

Se synem Václavem, v době vojenského cvičení v roce 1956.

Zařízení pro automatizované dávkování radiofarmak zkonstruoval Václav Daněček na počátku osmdesátých let.

V roce 1961 obdržel Václav Daněček za vynikající pracovní výsledky v oboru práškové metalurgie Řád práce.

Kundtova trubice pro měření rychlosti zvuku, kterou Václav Daněček zkonstruoval koncem osmdesátých let, slouží při výuce studentů dodnes.

Fantóm pro nácik doplerovského a ultrazukového vyšetření (2011).

Neobyčejný pan Daněček

(K devadesátinám Václava Daněčka)

Edice Osobnosti 3. LF UK, sv. 2

Editor: Jaroslav Veis

Fotografie: Miroslav Martinovský a archiv Václava Daněčka

Obálka a grafická úprava: Carton Clan

Tisk: TIGIS, spol. s r.o., Pod pramenem 1, Praha 4

Vydala 3. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze v lednu 2016

1. vydání

© 2016 Univerzita Karlova v Praze, 3. lékařská fakulta

ISBN: 978-80-878-17-0

Velikost doby je ze všeho nejvíc dána lidmi, kteří ji utvářejí. Na osudy těchto tvůrců bychom neměli zapomínat, jsou stejně podstatné jako jejich dílo. Právě proto vznikla Edice Osobnosti 3. LF UK, která chce připomínat kolegyně a kolegy, jejichž celoživotní práce významně přispěla k rozvoji naší fakulty i Univerzity Karlovy.

ISBN: 978-80-87878-17-0
www.lf3.cuni.cz